

JUTRO

Neodvisen političen dnevnik.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :
 „JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob
 nedeljah in praznikih — ob 1/26. uri zjutraj,
 a ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj. —
 Naročnina znaša: v Ljubljani v uprav-
 ništvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem
 na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—,
 polletno K 9.—, četrtletno K 4.50, mesečno
 K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :
 Uredništvo in upravnništvo je v Miklošičevi
 ulici št. 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu,
 naročnina pa upravništvu. Nefrankirana
 pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne
 vračajo. Za oglase se plača po dolo-
 čenem ceniku. Lastnik in glavni urednik
 Milan Plut. Odgovorni urednik Franjo Pirč.
 : Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani.

Rešimo Koroško!

Slovenci smo jokav narod. Vedno vzdihujemo in tarnamo, da se nam slabo godi — saj dobro se nam res ne godi — in pričakujemo pomoči iz nebes, ali pa celo mislimo, da postane naša ljuba „mati“ iz lastne inicijative pravična napram nam. Kratko rečeno, mi smo narod obupancev, narod brez ciljev — raja, s katero delajo mogočnejši kar hočejo, pa samo za to, ker ne pokazujemo nobene odporne sile in nobene resne volje braniti se.

Najbolji dokaz za to je Koroška, ki jo naše časopise in razni slavnostni govorniki sentimentalno nazivajo „tužnim Korotanom.“ In ta Korotan je nesrečen in „tužen“ samo po naši lastni krivdi, v prvi vrsti po krivdi raznih slavnostnih govornikov, naših narodnih „voditeljev“ iz obeh strank, ki vsi znajo imenitno deklamirati in plakati, ali ne znajo in nočejo ukreniti ničesar za rešitev Koroške.

Zavedamo se dobro ostrogi te obsojbe, ali zavedamo se dobro tudi naših dolžnosti, ki jih imamo napram narodu kot od strank in raznih klik kot popolnoma neodvisno glasilo. — Ta dolžnost je v tem, da vedno opozarjamo na nevarnosti ki našemu narodu pretijo od vseh strani — posebno na Koroškem — in na nedelavnost naših „voditeljev“, ki vodijo narod tako, da izrablja vso svojo življensko moč v malenkostnih medsebojnih borbah, namesto, da bi dal čutiti svojo življensko moč svojim zunanjim sovražnikom.

Kranjska, ki bi edina mogla priskočiti na pomoč našim bratom onkraj Karavank, ne stori za njih rešitev ničesar, nego jih prepušča njihovim usodi — počasnemu umiranju v največjih mukah, ki jim jih privoščijo združeni renegati v največji meri. „Družba sv. Cirila in Metoda“ stori vse kar more — ona edina na Koroškem sploh dela — mnogo pa to ni, ker so preneznatna sredstva, s katerimi ona razpolaga. In ravno s posredovanjem „Družbe sv. Cirila in Metoda“ lahko vsak Slovenec pomaga reševati Koroško, samo žrtvovati mora od časa do časa večji ali manjši denarni znesek. Potem bi družba lahko ustanavljala na Koroškem nove slovenske šole in — to posebej naglašamo — podpirala zavedne, delavne in požrtvovalne slovenske učitelje na javnih koroških šolah, kot to dela nemški „Sulferajin.“

„Družba sv. Cirila in Metoda“ more vsekakor največ storiti za prebujo koroških Slovencev ali dosti ni niti to. Za koroške Slovence se mora zavzemati vsa slovenska javnost, v prvi vrsti pa naša državnozborska delegacija, katere dolžnost

je, da z budnim očesom zasleduje vsa početja naših narodnih sovražnikov in da njihovo delovanje paralizira z odločnim in močnim nastopanjem v parlamentu.

Te močnatosti in odločnosti mi pri naših poslancih ne vidimo, in ako pravimo, da noben avstrijski narod ni slabše zastopan v državnem zboru kot Slovenci, smo povedali samo žalostno istino. Ako je ta istina komu neljuba, naj nas s svojimi dejanji dementira — nas bo to samo veselilo.

Ko se po praznikih zopet otvori državnozborsko zasedanje, pride vlada pred ljudske zastopnike zopet z velikimi zahtevami. Ali bodo naši poslanci glasovali za vladne predloge, med tem ko koroški Slovenci krvavé pod vladnimi udarci? Izgovori tukaj niso dopustni. Dokler nas vlada tepe, ji ne smejo storiti naši poslanci niti najmanjše usluge. Posebno z ozirom na Koroško je opravičena naša zahteva po odločnem nastopanju naših poslancev v državnem zboru. Mi moramo rešiti koroške Slovence pogina in to zamorejo storiti samo, ali pa vsaj v prvi vrsti, naši poslanci — ako so res naši in ne svoji in svojih rodbin poslanci.

Slovaški Jug.

Madžarske šole na Hrvaškem. Hrvatski Frankovci radi vpijejo na Madžarje in niti t. zv. pogodbe med Hrvatsko in Ogrsko kratkoma „ne priznavajo“, četudi to nič ne pomaga, ker je pogodba zakon, ki se ne more ignorirati, pač pa se lahko menja. Kratkoma Frankovci so veliki državno-pravni kričarji in madžarofobi — na jeziku, ker v dejanjih oni tega svojega sovraštva ne marajo pokazati, kar jasno dokazuje njihova odkrita zveza z vlado bivšega bana Raucha. Hrvatski listi objavljajo ravnokar statistiko madžarskih šol na Hrvaškem in konstatirajo, da je bilo teh šol osnovano največ pod vlado barona Raucha, tega ljubljencev hrvatskih „madžarofobov“, Frankovcev, slovenskih klerikalcev, novosadskih radikalcev in tem sličnih „rodoljubov“. — Najmanj madžarskih šol je pa bilo osnovanih za časa, ko je bila na vladi hrvatsko-srbska koalicija, namreč — nobena in za to so menda Frankovci tudi napadali tako vehementno to vlado, jo denuncirali na zgoraj, intrigirali proti nji itd. Naravno, frankovci ne bi bili neumni ljudje, ko bi ne sovražili bolj rodnih bratov Srbov kot Madžarje.

Sedanja vlada, ki je popolnoma odvisna od hrvatsko-srbske koalicije, kot od saborske večine, gotovo tudi ne bo dovoljevala snovanja novih madžarskih šol na

Hrvaškem, ker bi ji koalicija v tem slučaju takoj odrekla svojo pomoč, in ravno zato jo Frankovci tako napadajo in za to najbrže tudi „slovenski“ klerikalci sovražijo vlado bana Tomašiča in srbsko-hrvatsko koalicijo. Je že tako, žalibog: za politične špekulante Frankovega in Šusteršičevega kalibra je pri nas še vedno zelo ostro polje, na katerem po mili volji razvijajo svoje trgovske zmoglosti. Sicer pa je takih politikov tudi v drugih „rodoljubnih“ strankah samo, da ti še vedno živajo glas poštenih mož.

Občinske volitve v Belgradu. Za predstoječe občinske volitve v srbski prestolnici se je poskušalo doseči popoln sporazum med starimi in mladimi radikalci, da bi se omejilo število konservativnih občinskih svetovalcev na minimum. Pogajanja so se vršila dolgo, ali sporazum se ni dosegel, ker stari radikalci niso hoteli privoliti v to, da bi mesto najelo 40 milijonov posojila, nego so zahtevali, da bi to posojilo bilo manjše. Razun tega so stari radikalci zahtevali — in to je bila najvažnejša njihova zahteva — da bi oni imeli enako število svetovalcev kot mladi radikalci, ki imajo sedaj v mestnem svetu absolutno večino. Tega jim mladi radikalci niso hoteli koncedirati in to je bil glavni vzrok, da so se pogajanja razbila. To je sicer škoda, ali radi tega se še vedno ni treba bati, da bi prišli v mestnem svetu v večino konservativni elementi.

Splošni pregled.

Razpust ogrskega parlamenta.

Ministrski predsednik grof Khuen-Hedervary je pisмено obvestil predsednika reprezentantske zbornice, da bo nadvojvoda Josip 22. t. m. ob 12. uri slovesno zaključil parlament. Na Khuenovo prošnjo bo predsednik Gaal to takoj pričetkom seje poslanca naznanil.

Ker je Justh-ova stranka opustila misel predlagati, naj se vlada postavi na zatožno klop, bo današnja seja, če izvezemo predlagano nezaupnico, mirna.

Spomin smrti Lajos-a Kossuth-a bosta Kossuthova in Justhova stranka slovesno praznovali in položili vence na Kossuthov grob.

Preteča ministrska kriza v Italiji in obisk nemškega kanclerja Bethmann-Hollwega.

Državni podtajnik za zunanje stvari knez Pietro di Scalea je izjavil glede na obisk nemškega kanclerja, da razmere italijanskega parlamentarnega življenja zunanjo politiko niti najmanj ne tangirajo. Državni kancler bi se zato lahko pogovoril

tudi z odstopivšim ministrom o zunanjih vprašanjih. Italija bo, in to je Bethmann-Hollwegu znano, prej ko slej zasledovala mirovno politiko v znamenju trozveze.

Konec usodepolnega pisma.

Naše včerajšnje poročilo o vzrokih Medvedove smrti, je vzbudilo v najširših slojih zanimanje, kakoršnega se nismo nadejali. A nad vsa, od raznih odličnih strani nam došla priznanja, pa cenimo informacijo, ki jo je nek oseben prijatelj pokojnika naklonil enemu naših urednikov. Žal le, da je dotični gospod svoje dragocene podatke le pogojno sporočil, da se smejo za javnost le v toliko porabiti, kolikor se nanašajo na naše včerajšnje poročilo.

Omenili smo včeraj, da smo po sklepu prvega poročila sprejeli tudi od neke druge, pokojniku blizu stoječe osebe istotako važne pojasnevalne dodatke k že dotiskanemu članku. Tako je prišlo „Jutro“ v posest obilega res zanimivega gradiva o življenju, posebno pa o vzrokih smrti Antona Medveda. Za sedaj se omejimo pretežno le na že včeraj omenjeno usodepolno pismo. Na podlagi vseh teh informacij nudimo našim bralcem o celi zadevi dotičnega pisma nastopno pojasnilo. Preje pa še na podlagi izjave najboljšega prijatelja pokojnikovega konstatujemo, da:

škof ni prav nič kriv

bridke usode pesnika Medveda. In če ga zadene kaka krivda, obstoji škofova krivda le v tem, da se je preveč zanesel na intrige Medvedovih sovražnikov. Tudi takrat, ko so Medveda poslali v senatorij Kainbach, so bile druge, ne škofove roke vmes. Več zankrat ne moremo o tem poročati. Na podlagi — in to naglašamo, le na podlagi — izjave preje omenjenega, omilimo naše včerajšnje, na škofa se nanašajoče opazke. Dasi ravno smo najodločnejši nasprotniki škofu, ampak namenoma krivice ne maramo delati nikomur. Tudi škofu ne. Naj se ta naša izjava komentuje kakor hoče, za nas je sedaj le merodajno, da pridejo nepobitni dokazi v prilog tej naši izjavi na dan. Kdor bi kaj drugega trdil, se bi preveč opekkel. Mi se ne maramo!

In sedaj k usodepolnemu pismu.

Breznica — usoda Medvedova.

Mi srečamo Medveda v Breznici kot duhovniškega pomočnika. Tu se mladi pesnik seznani z neko Kato, deklico, lepo, živo, romantično razpoloženo. Že včeraj smo naglašali, da je bilo to znanje nedolžnega značaja. To tudi danes zopet povdarjamo. Ne maramo pa tajiti resnice, da je bil

LISTEK.

ARTUR SEVER.

ŽENA.

Roman.

[15]

V sebi pa je takoj sklenila, ta človek mora postati moja opora, on bo varuh in zaščitnik moje bodočnosti. Egoizem žene jo je obvladal popolnoma; ni ji bilo mar nove žrtve, ki jo je hotela zaplesti v svoje mreže, da bo sama srečna in zadovoljna, naj pa dejo tudi oni, ki ji morajo pripraviti to srečo in zadovoljnost. Začela je govoriti s Potratom vse mogoče, a on je bil v vidni zadregi, skoro ničesar ni mogel odgovorjati na njena vprašanja, a vendar so se mu zdele njegove besede tako simpatične in prijazne, da si je moral misliti, kako zelo se Rene zanima zanj. In v mislih si je že predstavljal Rene kot svojo soprogo, ki jo bo ljubil tako vroče, ki ji bo žrtvoval vse, kar bi zaželela.

Dolgo so sedeli vsi v kavarni, ko je Mary silila domov je Rene vedno ugovarjala a Henrik tudi ni hotel oditi, ker se je hotel do dobrega pogovoriti s Potrato o raznih stvareh, ki so ga zanimala. Ko so odšli iz kavarne je Henrik z Mary nekaj časa spremljal svojo sestro, a pred hotelom so se ločili in Rene je odšla sama s Potrato proti svojemu stanovanju.

Potrato je postal nekoliko živahnejši, ker poprej se je kolikortoliko ženiral Henrika, a tudi Rene je začela govoriti bolj naravnost. Ko sta prišla do stanovanja, sta

se ustavila, in Rene je izrazila željo, da bi šla še malo na sprehod, ker je jutri tako prosta in lahko spi.

Šla sta po ulicah naprej; Rene, ki je bila poprej jako zgovorna je naenkrat utihnila in molče korakala poleg Potrate; ta je zapazil njeno zadrego in jo začel spraševati, kaj da ji je. A ona mu ni odgovarjala, oklenila se je samo njegove roke in globoko vzdihnila. Z žalostnim glasom je vprašal Potrato:

„Kaj Vam je, gospodična!“

Rene pa je stresla z glavo in rekla z glasom, ki naj bi njega prepričal, da ji je žal, ker se je izdala.

„Nič, nič!“

„Nekaj mora vendarle biti, zakaj ste naenkrat tako umolknil! Povejte mi gospodična!“

„Ničesar mu ni odgovorila, samo bliže k njemu se je privila, da je čutil nemirno utripanje njenega srca, burno valovanje njenih prsi. To ga je še bolj razburilo, z napol tihim glasom jo je poprosil:

Gospodična, oprostite . . . ali zakaj ne govorite, zakaj mi nočete reči tega, kar Vas teži . . . ali mi ne zaupate?“

Rene je par trenutkov premišljevala, a nato je rekla:

„Zaupam Vam popolnoma, ali sami morete razumeti, kako težko mi je, da bi Vam, ki sem Vas srečala takorekoč danes prvič v življenju, razkrila vse skrivnosti svojega srca, vse bolesti svoje duše! Vi me poznate kot brezskrbno veselo dekle, gledate me na odru, ko pojem, vriskam, ko se smejem . . . a tega ne veste, kak boj divja

takrat v meni . . . najraje bi se zjokala . . . a morem biti vesela . . .“

Rafinirane so bile te besede, premitile ne bi samo starega zaljubljenca, temveč tudi mnogo drugih. Potrati se je obraz zresnil in skoraj solze so zalile njegove oči! In od trenutka do trenutka je bil bolj zaljubljen v Rene.

„Ali gospodična, kaj Vam je vendar tako težkega na svetu? Ali Vas ne slave in ljubijo povsod in vsi? Ali ne uživate simpatij vsega prebivalstva . . .“

„Ah gospod, Vi ne poznate ljudi; ali mislite, da slave mojo umetnost . . . ne, ne! Vem, da sem lepa, zato lazi vse okoli mene . . . Ali mislite, da so te simpatije — ljubezen. Kaj še . . . samo pohotnost, samo pozešenje je to. In glejte . . . ako bi bila jaz taka, da bi res ustregla raznim ponudbam . . . Kaj bi govorili ljudje o meni? Tega ne morem, tega ne morem storiti! In te časti . . . to traja le malo, malo časa . . . Ko pride nepričakovano in prezgodaj starost . . . takrat bom sama, takrat me zapustijo vsi, oni, ki zdaj uživajo ako se jim samo prijazno nasmehnem, ti se me bodo izogibali! In ta skrb, to grozno pričakovanje . . . to je ta bolest, ki me muči!“

Tako spretno je napeljevala Rene vodo na svoj mlin, da zaljubljeni Potrato ni zapazil, kako se norčuje, kako ga vklepa s tankimi a močnimi vezmi, ki jih ne odvrže nikdar raz sebe. Ni vedel kaj naj bi ji odgovoril, hotel ji je takoj govoriti o svojih sklepih, a ni se upal . . .

On star, priletel mož, ki je že šla mladost, življenje mimo njega . . . a ona,

ki v nji vse kipi in plamti . . . kako bi mogla živeti ob njegovi strani, ko bi ji mogel nuditi le svojo ljubezen, svoj denar . . . Rene je bila prepričana, da delujejo nanj njene besede, ali bila je jako previdna, ker ni hotela izdati svojih namenov naenkrat in preveč očitno.

Molčala je par trenutkov, a nato začela govoriti o popolnoma drugih stvareh. Obrnila sta se in se vrnila. Ko sta prišla pred njeno stanovanje, sta še nekaj časa postala in se pogovarjala s Potrato. Ni se mogla ločiti od njega . . .

„Vi ne veste, kako težko grem sedajle v svoje stanovanje!“ Začuden jo je vprašal Potrato: „Zakaj gospodična!“

Glejte dragi gospod! Ko stopim v svoje stanovanje prevzamejo me tako čudne, otožne misli . . . Sama, čisto sama sem, a jaz si tako želim družbe, tihega domačega življenja, kjer bi me odprtil rok pričakovalo ljubeče srce . . . Ali tako sama sem! . . .

Prenehala je, hitro se poslovala in odšla . . . Potrato pa je stal še dolgo na ulici in se oziral na njena okna, videl je, ko so se razsvetlila . . . videl je, ko je smuknila njena senca preko ceste . . . a nato so ugasnile luči . . . V Potrati pa je dozorel trden sklep . . . V najkrajšem času se je odločil, da uredi vse, potem pa stopi pred Rene in ji reče:

Rene . . . bodi moja žena! Ljubil te bom, s cvetjem bom posipal pot tvojega življenja, srečna in zadovoljna boš!

Odšel je počasi proti domu . . . a njegov sklep je bil tako trden, da ga ni hotel več odlašati . . . (Dalej)

Medved tisti čas jako pijači nagnjen. Glede Katice pa je večkrat že takrat in tudi še pozneje se izrazil: „O kaj bo z dekletom, preveč je živo! Pa pustimo to in sledimo Medvedu iz Breznice na Turjak, kjer je postal samostojen, kjer so bile razmere in kraj, kakor nalašč zanj ustvarjene.

Kati pri Medvedu.

Ko je bil Medved že na svojem novem mestu, ga je mati omenjene deklice prosila, naj jo vzame k sebi, da se tam pod nadzorstvom in vodstvom njegove sestre privadi gospodinjstvu in da se tako odtegne nevarnostim deklične živahnosti. Medved je prošnji matere ugodil. Kati pa je ostala le nekaj časa pri njem. Vrnila se je zopet domov.

Katin ženina „časnikar“?

Naj bo vse eno, kdaj in kako se je to zgodilo. Dovelj: Kati je dobila ženina. Prav ne, nevrednega ženina. Glas gre po deželi, da je bil to neki časnikar. Ali je bil on v njo, ali tudi ona v njega zaljubljena, tega ne bomo preiskovali. Prišlo pa je tako daleč, da so ju imeli za ženina in nevesto.

Župnik Potočnik brani.

Umevno je, da je za to razmerje izvedel tudi brezniški župnik Potočnik, katerega sedaj javnost splošno smatra kot krivca Medvedove prerane smrti. Kako dobro in previdno je bilo, da te splošne obsodbe včeraj nismo namenoma hoteli kot nepobitno podpisati, se lahko kmalo vsakdo prepriča. Od neke strani se je zatrjevalo, da je župnik tega dekleta ob priliki velikonočnega izpraševanja vpričo drugih deklet pred ženinom tako-le svaril: „Ali boš res tega pijanca vzela?“ Dotični intimni prijatelj Medvedov pa, ki se je osebno potrudil, da pride resnica na dan, izjavlja izrecno, da temu ni res tako. Ampak res je, da je župnik deklico pozval v farovž ter jo brez kake priče posvaril, naj opusti misel na zakon s človekom, ki je pijači vdan itd. Župnik je to storil zgolj iz zavesti svoje stanovske dolžnosti.

Ženin brez neveste.

Seme je padlo na rodovitna tla. Kati si je vzela k srcu župnikov opomin, odgovorila je — ljubezen. Dozdevni časnikar pobiti iz Ljubljane na Breznico. Povedala mu je osebno, kar mu je pisala. Povedala pa je tudi vzrok, zakaj ga ne mara.

Ženin se maščuje.

Ko je uvidel, da je bitka izgubljena, oprijel se je orožja maščevanja. Deklico je opsoval s hinavsko, a glede župnika je krenil še na nižjo pot. Napil se je korajžno, nato pa vprizovil:

Polom v farovžu.

Prišel je v farovž. Ko stopi pred župnika, ga nekako tako-le pozdravi: „Prišel sem, da Vam dam klofute.“ Župnik, takorekoč Golijat proti pritlikavcu, se nasmehe, pravi, da glede klofut ne bo ravno tako šlo.

„So pa še druge klofute“ odgovori ženina, „klofute s peresom, ki še bolj bole kot z roko.“

Nato je izbruhnil vso svojo jezo nad župnikom. Zanimivejši del smo že včeraj priobčili, tu le še nekaj, kar meče čudne sence na ženina-pisatelja. „Ker ste Vi meni to storili, tudi jaz Vam poplačam, da me boste pomnili.“

Piše roman — vse farje bo popisal. „Veste,“ nadaljuje, „jaz pišem o celi ti stvari roman, in v njem bom vse farje popisal, tudi Vas in Medveda, kaj ste tukaj v farovžu počeli.“

Župnik ga skuša pomiriti, češ, da mora on („ženin“) kot pisatelj najbolj ve-

deti, da slabost nikomur ne prizanaša, a da se ne spodobijo take stvari vlačiti v javnost z namenom, komu škodovati. Pa mož je zastoj govoril. „Ženin“ se ni dal potolažiti, v jezi je ostavil farovž.

Potočnik piše Medvedu.

Župnik v strahu, da ponesrečeni ženin res izvede svoje pretnje, je v dobri veri, da prepreči javen škandal, takoj pisal Medvedu.

Vsebina tega pisma se strinja s tem, kar smo že včeraj o njem omenili. Dodamo le še, da je Potočnik Medvedu prosil, naj on piše dekletu v tem smislu, da deklica skuša vplivati na odslovljenega ženina, da naj opusti svojo namero.

Medved, ko je to pismo sprejel, se je bojda ravno za pridigo pripravljaj.

Pismo ga je potrla, da je ves obupan zaklical:

„Jaz ne bom mogel govoriti.“

Medved, kakor znano, na to pismo ni odgovoril, odšel je od doma, se vdal pijači in šele ko je nemara sam občutil, da je z njim pri koncu, se je povrnil domov. Poklicali so zdravnika, upali so, da ga morda še operacija zna rešiti, toda dr. Slajmer je izjavil, da je tu vsaka operacija brezuspešna, ker je srce že preveč oslabilo. Kmalu potem je za večno prejenjalo biti to plemenito, to mehko srce pevca, ki ga nima več slovenska zemlja.

Kdo je torej kriv Medvedove smrti?

Tudi danes ne maramo izrecno odgovoriti na to vprašanje. Toliko pa lahko rečemo: V prvi vrsti sam, a še bolj, njegova mehka narava, največ pa njegova bridka usoda. Bolehal je že dolgo let. Pisec tega poročila se spominja na dogodek, ko ga je pred leti usoda skoraj iste bolezni seznanila v bolnici usmiljenih bratov v Kandiji. Zdravnik je obema določil, da nama izpere želodec. Ko sva šla gori proti operacijskemu oddelku, sem mu ponudil prednost. A Medved poroče: O, le idite Vi naprej, bom videl kako bo. In res, ko sem šel v dotično sobo, je Medved čakal zunaj. Ko pa je zaslišal moje stokanje, jo je — pobral.

Ko sem ga pozneje vprašal, če je tudi on prišel na vrsto, mi je hudomušno dejal: „Sem bil takoj ozdravljen, ko sem slišal, kako so vas mrcvarili.“

Medved bi tudi brez Potočnikovega pisma ne bil dolgo živel. Vsekakor pa je gotovo, da je bilo ravno to pismo vzrok vsaj njegove prerane smrti.

Ravno tako pa je tudi gotovo, da na župnika Potočnika ne more pasti senca krivde, ki mu je javnost pripisuje. Boljše bi bilo pač, da bi tega pisma nikakor ne bi bil pisal. Pisal pa ga je — o tem smo danes prepričani — le iz najboljšega namena. Ampak oni, ki je v svoji slepi osvetoželjnosti to pismo povzročil...

Kdo je ta časnikar-pisatelj? To vemo, da časnikar ni, in če bi tudi bil, danes bi ne smel biti več. Tudi to vemo, da za njegov roman v slovenskih tiskarnah nimajo črk. Imamo pri nas zapisano pravo njegovo ime.

Na podlagi poizvedb in podatkov od treh raznih strani, zaključujemo s tem zadevo o usodopolnem pismu župnika Potočnika na tovariša Antona Medveda.

Dnevne vesti.

Srbski list o konfiskacijah „Jutra“. S konfiskacijami „Jutra“ se peča tudi že ugleden belgrajski dnevnik „Politika“, ki ne more razumeti — naravno, ker izjaja v slo-

šamo njegovo najnovejšo sliko, ki nam jo je blagohotno prepustilo uredništvo „Zvončeka“ v Ljubljani, za kar mu izrekamo svojo zahvalo. Večen spomin nesmrtnim manom pesnika Medveda!

Anton Aškerc: Pesnitve. (V. zbornik 1904—1910.) V založništvu L. Schwentnerja v Ljubljani je izšla nova zbirka Aškercovih pesmi pod gornjim naslovom. O knjigi priobčimo daljšo oceno. Cena broš. K 4.—, eleg. vezani K 5-50, po pošti 20 v več.

Esperantska slovnica je izšla. Esperanto je mednarodni jezik, ki je razširjen po vsem svetu. Pogosto se trdi, seveda krivo, da se pride z nemščino po vsem svetu. Pač pa trdimo to smelo o esperantu. Esperanto vam odpre svet. Edino med Slovinci je še malo znan. To pa zato, ker doslej nismo imeli nobene slovnice. Sedaj pa smo dobili slovnico, ki je prirejena po najboljšem originalu, ki ga nahajamo v esperantski književnosti. S pomočjo te slovnice se priučiti lahko vsak sam brez učitelja esperanta v najkrajšem času. Posebno izborna bo služil „Ključ“, ki pomaga rešiti še tako zavozljano mesto. Ker se je tiskalo le 500 izvodov, je tisk precej dražji, kakor se je računalo prvotno. Razventega se je pridjal „Ključ“ šele potem, ko je bila cena že določena. Zato stane izvod 1-20 K, po

bošoumni in napredni Srbiji — konfiskacij „Jutra“. Za to je „Politika“ posvetila „Jutra“ in tiskovnim razmeram na Slovenskem cel članek, ki začenja z naslednjim odstavkom: „U Ljubljani je počel da izlazi nezavisan list „Jutra“, koji stoji na naprednom izrazito jugoslov. stanovitu. Urednik mu je poznati Jugoslovian i novinar Milan Plut. I ako taj list piše vrlo (zelo) umereno, ipak je državna vlast napela sve sile da ga uguši (zaduši), što se najbolje vidi iz činjenice da su od 14. brojeva, koliko su svega do sada izašli, već četiri broja zabranjena.“ Končuje pa „Politika“ svoje poročilo o tiskovni „slobodi“ (pojem ki je na Slovenskem neznan) v Avstriji z naslednjimi besedami: „Plutov list „Jutra“, pored svih preprika (pri vseh zaprekah), gonjenja i zabranjivanja, ipak (vseeno) najlepše napreduje, što je dokaz: da Slovenci cene (cenijo) borbu za slobodu i da odista (resnično) teže toj slobodi.“ — Mi smo iskreno hvaležni srbskemu tovarišu na njegovem zanimanju za preganjanje „Jutra“, tem bolj, ker naši bližji tovariši ne čutijo te potrebe. Sramota za njih.

Izložbena okna „Jutra“. Danes se razstavi „Jutra“ v dveh izložbenih oknih in sicer v Šelenburgovi ulici nasproti pošte (g. Rojine krojaška delavnica) ter na Sv. Petra cesti št. 2 (nasproti g. Urbanca).

Občinski svet Ljubljanski ima svojo izredno sejo v sredo, dne 23. marca 1910 ob šestih popoldne v mestni dvorani. — Dnevni red: I. Naznanila predsedstva. II. Direktorija mestnega vodovoda poročilo: 1. o dopisu mestnega magistrata glede oddaje del novega parnega kotla in strojev za povečanje vodovodne zajemalnice v Klečah; 2. o dopisu mestnega magistrata glede oddaje del za napravo nove železne strehe nad povečano vodovodno zajemalnico v Klečah. III. Personalnega in pravnega odseka poročilo o dopisu županovnem glede sprememb občinskega in občinskega volilnega reda, sprejetih po deželnem zboru kranjskem v letošnjem zasedanju.

Serijske v Šenklažu. Ta teden: Darovi za „Božji grob v Jeruzalemu“. Ker je tudi v Ljubljani še par bataljonov zabitih katoličanov, je verjetno, da jeruzalemski menihi tudi s slovenskim denarjem delajo „kšeft“! Zato propadajo koroški Slovenci, ker roma slovenski denar v Azijo, Afriko in druge dele sveta, namesto da bi ga porabljali za našo narodno obrambo.

Fehtarija od zunaj. „Die Schwestern der heiligen Liebe“ z Dunaja bodo nabirale po Kranjskem nekaj tednov za dunajske kristjane. Od te „božje ljubezni“ pa Slovenci še za eno večerjo ne bomo dobili. Vedi vrag, da nas Slovence vsak pozna, kadar je treba „dajati“, za naše potrebe se pa noben človek ne zmeni!

Kdo je na ljubljanski realki pravi ravnatelj? Vodstvo ljubljanske realke je poverjeno staremu ravnatelju dr. Junowiczu, faktično direktor pa je v notranjih zadevah baje profesor dr. Binder, ki je dobil oni dan naslov „šolskega svetnika“. Govori se, da ima dr. Binder dr. „Junowicza popolnoma v oblasti in da so dijaki na milost in nemilost izročeni terorizmu tega nemškonskega šolskega svetnika. Kaj takega je le v Ljubljani mogoče!

Radi nemških plačilnih listov v hotelu „Union“ so se čudili in zgražali udeleženci vseslovenskega zdravniškega shoda. Dalo bi se morda reči, da je hotel mednarodni in da se mora ozirati na različne goste. Toda to nikakor ne velja. Trst ima gotovo mnogo več prometa s tujci kakor Ljubljana, ali v tamošnjem hotelu „Balkan“, ki ga posejajo pripadniki vseh narodnosti, rabijo se izključno le plačilni listki družbe sv. Cirila in Metoda. V Ljubljani, v središču Slovenije, so pa morali tržaški naši go-

pošti 10 h več. Naročite hitro, da ne zamudite. K 5 izvodom priložimo zastoj zbirko zanimivih povesti. Knjigo se dobi samo pri založniku Lj. Koser, stud. iur. Juršinci pri Ptuj, Štajersko.

Slovensko deželno gledališče. Iz pisarne: Danes v torek se uprizori drugič za par abonente izvrstna Lehárjeva opereta „Piskrovezec“. Z veselo dunajsko in sentimentalno slovensko glasbo združuje ta opereta vseskozi zanimivo dejanje, ki obdrži poslušalca vedno v napetem pričakovanju, dasi se libreto izogiba vsakega zunanjege efekta. Ta opereta je zadnja v sezoni in se pri tej priliki poslovi od občinstva naša velepriljubljena, marljiva subreta, gđc. Jožica Hadrbolečeva, simpatični g. Iličič ter gg. Bohuslav in Povhe. Prijatelji gledališča, ki so dosedaj še vse operetne predstave polnoštevilno obiskali, naj bi ne zamudili te zadnje prilike, da izkažejo odhajajočim umetnikom svoje simpatije v obliki prav mnogobrojnega poseta. — Na velikonočni pondeljek se uprizorita kot benefični predstavi za dramsko osebo izvirna zgodovinsko narodna igra v 4 dejanjih „Miklova Zala“, spisal Šket-Spicar, zvečer pa Govekarjev „Martin Krpan“.

stje zaslediti tako mlačnost in popustljivost. A ne samo to, naravnost razžaljena predrznost je, vročiti udeležencem slovenskega zdravniškega shoda račun na samonemških listkih. Kaj porečeš k temu kolega pri jubilejskem mostu? Vemo dobro, da nič, ker to so za naše klerikalce malenkosti, ki se ni treba ozirati na nje.

Dober prijatelj „Jutra“ je med drugimi tudi „prečastiti“ gospod katehet v šoli pri „Uršulinkah“, ki zabranjuje mladim šolskim deklicam pod „smrtnim grehom“ čitat „Jutra“. Ker dela s tem za naš list reklamo, nas njegovo početje veseli.

Mesto venca na krsto umrlega gosp. k. Recknagela darovali so njegovi prijatelji, zbrani pri stalnem omizju v gostilni Čin-kole 54 K „Deželnemu pomožnemu društvu za bolne na pljučih“.

Stavbišče nekdanjega Knežjega dvorca kupi baje dežela za novo poslopje. Kupnina je, kakor čujemo, zelo visoka.

Velikonočne počitnice na ljubljanskih srednjih in ljudskih šolah se prično jutri zjutraj in trajajo do torka po Veliki noči.

O izživajočem nastopu Belgijcev nam prihajajo dan za dnem od raznih strani pritožbe. Kakor se nam poroča iz Šiške, so Belgijci v nedeljo tudi ondi s svojim „hajljanjem“ in vpitjem po cesti izživali civilno občinstvo. Ker vidimo, da vojaška oblast noče ničesar ukreniti, bo treba poskrbeti, da se od „zgorej“ navzdol napravi mir in red.

Ali je to dovoljeno? Pred Ranizingerjem na Dunajski cesti se je v novejšem času vpeljala razvada, da se puščajo cele vrste vozov stati na cesti. Vozniki in izvoški kolnejo, ker je včasih pasaža naravnost zaprta. Ali je to dovoljeno?

Valvazor v trnjevih žicah. Kakor se nam poroča, je ograja trnjevih žic okoli Valvazorjevega spomenika pred deželnim muzejem v stanju, ki že zdavno kriči po pravi, ali pa — odpravi.

Glas iz občinstva. Prebivalci na Prulah žele, da bi mestni magistrat preskrbel, da dobi ozka in vedno blatna ulica od „Marijinih toplic“ do začetka Prul vsaj eno žarnico, če že ne more ali noče odstraniti onega silnega blata.

Predavanje o Halleyevem kometu. Opozarjamo na današnje predavanje o Halleyevem kometu. Predava vseučiliški profesor g. dr. Oton Kučera iz Zagreba. Predavanje se vrši v Mestnem domu ob 8. zvečer. Opremljeno bo z zanimivimi skioptičnimi slikami.

Svedrovci v Ljubljani. Po noči od nedelje do pondeljka so neznani zlikovci v Kolodvorski ulici št. 26 izločno okno trgovke T. D. z vitrihi odprli ter popolnoma izpraznili. Ta trgovina je 200 korakov od južnega kolodvora oddaljena in vzlic temu je bilo mogoče „svedrovcem“ izvršiti svoj vrom od polnoči do ene ure, čeravno je Kolodvorska ulica ponoči najprometnejša proga cele Ljubljane. Z raznimi vlaki prihajajo najraznejši elementje v našo „Belo Ljubljano“, ki od ene do četrte ure v jutro ne dobe nikjer „nadzorovanega“ zavetišča. Vzlic tem dejstvom, ki morajo biti prizadejim oblastim znana, ne dobiš stražnika v nujni potrebi, to pa za to, ker so ti reveži itak z delom preobloženi. „Laibacher Schließgesellschaft“, koje podjetnik se zabava v družbah mariborskih slovenožrcev, naj menda nadomastuje to, kar je zamudil v svoji znani štedljivosti naš slavn magistrat! Vsa čast našim redarjem, toda to ni prav, da načelstvo „javne varnosti“ tako sistematično zanemara ravno „Blatnovas“, vhod z južnega kolodvora v našo slovensko metropolo. — V primerno znanje g. policijskemu svetniku Lauterju, ki naj svojim stražnikom zopet naroči: Nič se ni zgodilo.

Zelo priporočljiva gosta. Iz Most pri Ljubljani se nam poroča: V neki tuk. gostilni sta se dva železniška delavca pretečeno nedeljo prav dobro imela. Privoščila sta si jedi in pijače. Da se jima ni slabo godilo, dokaz račun 9 K 50 vin. Ampak zdaj pride vrag, ko treba plačati. „Nimava denarja,“ sta kratkoma dejala. Gostilničar s to izjavo nezadovoljen, je zahteval v zastavo žepne ure. S tem sta se morala zadovoljiti, dokler ne obsteleli.

Iz nepredane plačate se je Jakob Smolnikar, posestnika sin v Prežganju. Brisal je puško, pozabil, da je bila nabita, pa se je sprožil. Strel ga je zadel v levo nogo. Kakor nam poročajo, je Smolnikar precej poškodovan.

Pes ga je popadel. V nedeljo je pes neznanega lastnika popadel nekega kole-sarja. Ali je pes stekel, še ni znano.

Slovensčina ob cesarju Jožefa času. Uredništvo „Jutra“ je dobilo nekaj prav zanimivih listin iz dobe cesarja Jožefa (istotako tudi cesarja Franca iz francoske dobe) na razpolago. Iz listin cesarja Jožefa razvidimo, kako je ta cesar skrbel za svoje podložnike, posebno za kmeta. Dočim se pri nas še danes dobe uradi, ki vsiljujejo nemščine nekemu kmetu svoje nemške odredbe, je cesar Jožef izrecno odredil, da se imajo njegovi ukazi razglaševati tudi v jeziku, ki ga je govorilo naše priprosto ljudstvo. Zanimivo pri teh listinah je tudi, da se rabijo večinoma le imena

Mali listek.

Književnost, gledališče, umetnost.

† **Anton Medved.**

V spomin pokojnega pesnika Antona Medveda, našega prijatelja, prina-

slovenskih mesecev. Kakšno slovenščino so rabili takrat, evo za danes kratek vzgled:

„Mi Joseph

ta Drugi, skuzi božjo Milost izvolen Rimski Cesar vedno Pogmerovic tiga kraljestva, Kraj v Germanji, na Oggerskim inu Behmskim &c. Vikši Vajvod v Esterrajchi. Vajvod v Burgundiji inu v Lotringi &c. &c.

Previžana od velikega nuca inu dobička, katerega skuzi prebernenje tih mitenskih zemljá v kuplene taku dobru te dežele vkup vzete, kakor gruntni gospodje, inu sleherni podložni zadobiti morejo, si je ta nar vikši Oblast vže veliku lejt dost muje perzadela, inu veliku postav venkaj dala, de bi se letó kupvánje mitenskih zemljá bol po gostim doprneslo, inu vse letó odvrnilo, kar bi eno taku očitnu nucno zapoved nazaj staviti moglu. Tudi se je skuzi le te postave Našim erbnim deželam v notrejm Esterrajhi vže velika dobrota storila, inu Mi kakor Oča Naših dežel z velikim dopadenjam vidimo, de se le tá dobrota čez dalje bolj razširi. Vonder pak Našimu pogledu ni moglu odjiti, de le ta postava v krajnski deželi ni taku dobru naprej šla, kakor v drugih dejlih notrajniga Esterrajha, inu Mi mejnimo uržoh v le tim najti, kir Našim zvestim krajnskim podložnikom te za zdej v le ti reči vunkej dane vkaze inu zapovedi, katere so se k večkimu le v nemškem Jeziki naprejneste, niso dosti zastopnu razložene, inu tudi ne vkup, ampak le ena po tej drugi v posebnih časih oznane ne bile. Kir smo Mi tedaj le to premislili, smo za dobro spoznali, te ukaze inu zapovedi, katere so zavolo prebernenja mitenskih zemlja v kuplene v posebnih časih vunkaj dane bile, v le tim Patenti vkup inu na enkrat oznaniti, inu de se one med kmeti bol razglasiti morejo, tudi v krajnskem jeziki na znanje dati.

(Slede posamezni paragrafi) Listina v staroslovenski pisavi tiskana, je datirana iz l. 1768. podpis: Joseph.

Iz slovenskih krajev.

Jesentee.

Preteklo nedeljo sem prišel čisto slučajno na Jesenice. Bilo je to prvokrat v mojem življenju, in ko sem izstopil na jeseniški postaji iz vlaka, polastilo se me je nekako čudno čustvo, ker sem pričakoval, da bom moral zapaziti takoj, da sem prišel v popolnoma odtujen, ponemčurjen kraj, kjer samo nekoliko delavnih in požrtvovalnih mož še drži slovensko zastavo, pod katero zastavo se zbira zelo majhna četica ljudi, ki morebiti ne bo mogla več dolgo kljubovati nemškemu navalu, podpiranemu po naših vzor-narodnjakih klerikalcih. Tako so mi bile vedno opisane razmere na Jesenicah in jaz sem se bal, da ne bi moral sam konstatirati resničnosti tega opisanja.

Pa kako iznenadenje! Istina je, na Jesenicah je tudi Nemcev in nemčurjev, kar ni težko zapaziti na prvi hip in tudi klerikalci niso malobrojni, ali pri vsem tem so Jesenice narodno zelo zaveden in napreden kraj. Prepričal sem se v tem najbolj pri in po predstavi Neškove krasne drame „Mati“ v dvorani pri „Jelenu“ na Savi.

Polna dvorana ljudstva, ki z napeto pozornostjo in z največjim navdušenjem posluša vznesene besede o ljubezni do rodne grude in ostro obsodbo o narodnih izdajcah, ki zaničujejo in zasmehujejo narod, katerega sinovi so, samo za to, ker je ta narod majhen in ubog. Posebno je „Mati“ navdušila naše brate onkraj Karavank iz neusmiljeno zatirane Koroške, ki so v zelo častnem številu prišli k predstavi, za kar moramo biti jeseniškim rodoljubom hvaležni, ker se v polni meri zavedajo svoje zadače od koroški meji in živijo v stalnih stikih s koroškimi Slovenci. Sicer je to sveta dolžnost jeseniških rodoljubov, ali ako pomislimo, kako površno se misli pri nas narodne dolžnosti, moramo izraziti svoje priznanje onim, ki te dolžnosti izvršujejo vestno, z navdušenjem in z uspehom.

Pa vrnilo se k predstavi „Matere“, ker tudi ta bi bila za vsakega iznenadenje kot je iznenadila mene, ki sem mislil najprej — priznavam to odkrito — da sem prišel k diletantski predstavi, a prišel sem v pravo gledališče. Brez vsake šale in pretiravanja! Ko bi me dvorana ne spominjala, da sem pri gledališki predstavi na deželi, po igri tega gotovo ne bi zapazil. Vloge so bile nastudirane vestno in odigrane s tako popolnostjo, da sem mogel po predstavi sodelujočim damam in gospodom čisto odkritosrčno čestitati na njihovem popolnem uspehu, in sicer vsem, četudi se je mogla pri nekaterih zapaziti gotova nesigurnost, lastna vsem onim, ki še niso navajeni na oder. Na Jesenicah se ustanavlja gledališčno društvo, ki bi ga morali podpirati Slovenci iz vseh krajev, ker Jesenice so zelo važna naša postojanka, in bo to društvo vršilo zelo važno zadačo ob sami koroški meji. In da bo vr-

šilo društvo to svojo zadačo s polnim uspehom, za to so nam porok sedanje igralke in igralci. Gospod in gospa Špicar, gospodične Medicova in Robičeva ter gg. Pretnar, Puc, Kobal in Slavec.

Moje poročilo bi bilo nepopolno, ko bi ne omenil izvrstnega tamburaškega zbora jeseniškega „Sokola“, ki je pod spretnim vodstvom navdušenega in delavnega narodnjaka g. Pibrovca igral pri igri med dejanji.

Po končani igri se je razvila v dvorani pri „Jelenu“ prijetna zabava, kateri je vtil posebnega življenja g. Špicar s svojim lepim pozdravom koroškim bratom, na kar je navdušeno odgovoril znani koroški boritelj g. Kobentar.

Prišel sem na Jesenice s strahom, da prihajam v nemčursko gnezdo, odšel sem zadovoljen in vesel, da je bil moj strah osnovan. Istina je, borba je težka, ali so tudi Jeseničani močje.

Trst.

Smrt na delu. 52letni slikar Josip Luckman je bil zaposlen v Lloydovem arzenalu. Ko je hotel večerjati v jutro ob 7. uri in pol na Lloydov parnik „Stambul“, ki se nahaja v arzenalu v popravi in na katerem je Luckman imel posla, mu je na mostiču s kopnega na parnik spodrsnilo in nesrečnež je padel v morje, kjer je vtonil. Zdravnik pomožnega zdravniškega društva „Igea“ je konstatoval nastopivšo smrt. Truplo pokojnika je bilo prenešeno v mrtvašnico pri sv. Justu.

Nasilen žepni tat. V kavarni „All' Europa felice“ (pri srečni Evropi) je bil predsinčnjim aretovan 33letni pomorski kurjač Josip Vidulič, doma iz Rožanc v Dalmaciji in vkrcan na parniku „Ludovico“ parobrodne družbe „Austro-Americana“. Aretovati ga je dal železničar Ivan Stojkovič, stanujoč na Greti pri Trstu, in sicer zato, ker mu je Vidulič, dočim sta se nahajala skupaj v kavarni, nasilnim načinom iztrgal iz žepa novčarko, v kateri je Stojkovič imel 30 kron denarja. Pri tem je Vidulič tako nasilno ravnal, da je Stojkoviču celo raztrgal hlače.

Obenem je pa Vidulič težko osumljen, da je v noči od 10. na 11. t. m. okradel svojega tovariša Štefana Stokiča, ki je kurjač na istem parniku kakor Vidulič. — Omenjeno noč sta bila namreč Vidulič, Stokič in še neki Dalmatincev v raznih gostilnah in kavarnah v Trstu. Stokič se dobro spominja, da sta mu bila dala tovariša, namreč Vidulič in oni drugi Dalmatincev, nekega zelo močnega vina, ki ga je bilo tako opojilo, da ni več vedel kje da je. Šele drugo jutro so ga bili našli redarji spečega na tlaku v ulici della Sanità. A ko se je bil zavedel, je opazil, da mu manjka ruta, v kateri je imel zavezanih 15 napoleonov 1285 kron in 15 kron v srebru.

Ker je bil Vidulič zasačen „in flagranti“, pada nanj sum, da je on — dogovorno z onim še neznanim Dalmatincem — okradel tudi Stokiča.

S ponarejenim, odnosno nepravim potnim listom je hotel v Ameriko približno 20letni Milanko Ilija, kmet iz Muskovcev v Dalmaciji. Aretovan je bil na kolodvoru državne železnice, ker je pokazal potni list, glaseč se na ime 43letnega Ilija Milanko od Marka, doma iz Benkovca v Dalmaciji, dočim je on Ilija Milanko od Mihaela, doma iz Muskovcev, in ima približno komaj 20 let. Na policiji je trdil, da je oženjen in oče treh otrok, a na vprašanje, koliko je star, je rekel, da se mu zdi, da je star 20 let. Pridržali so ga v zaporu.

Nasilnež. 19letni Pavel Acman, doma iz starega Dubrovnika, je bil šel predsinčnjim v neko gostilno v ulici del Molino a vapore. Dal si je prinesiti vrček piva, katerega je spil in potem ni hotel plačati. Gostilničarka, Tereza Dujmović, ga je prosila, naj vsaj odide iz gostilne, a Pavle niti tega ni hotel storiti, vsled česar je gostilničarka pozvala redarja, ki je Pavla spravil na plano. A tu je Pavle grozeče rekel redarju: „Midva se bova že še videla!“ No redar si ni vzel k srcu te grožnje in je pustil Pavla oditi. A uro pozneje, se je Pavle istemu redarju na cesti približal in ga sunil z ramo, da bi ga bil skoraj zvrnil. Tedaj je pa redarja minilo potrpljenje in je Pavla aretoval in ga odvedel na policijo, potem pa v zapor.

Nasilni tržaški tatovi. 33letni Josip Piciga, doma iz Dekanov v Istri, 40letni Anton Penko doma iz Postojne in 26letni Peter Metuglia, Tržačan, vsi trije težaki, so bili predminulo noč ob 2. uri popolnoma aretovani na trgu della Barriera vecchia na zahtevo bratov Ivana, Josipa in Mateja Čuk. Bratje Čuk in gori imenovani trije uzmoviči so se sešli na rečenem trgu della Barriera vecchia. Piciga se je spravil v pogovor z Josipom in Matejem Čuk in ju zadrževal v pogovoru, dočim sta Penko in Metuglia govorila — kakih 20—30 korakov dalje — z Ivanom Čukom. In pri tem je Penko skušal Ivanu Čuku vkraati srebarno uro in verižico, v skupni vrednosti 24 kron. Njegova 8 in polletna hčerka Marija, ki je to opazila, je poklicala svoja strica Mateja in Josipa Čuka, ki sta takoj priskočila in preprečila izvršitev poskušane tatvine. Na to

je pa Piciga, ki je do tedaj govoril z Matejem in Josipom Čukom, z dolгим nožem v roki planil nad Josipa Čuka in ko bi ne bil Josip Čuk spretno pariral, bi mu bil Piciga razparal trebuh; tako ga je pa — in sicer precej težko — ranil na desni roki. Na vpitje so prihiteli redarji, ki so vse tri ptičke vklebili in jih odgnali na policijo. Blizu policije je pa Penko vrغل od sebe nož, ki ga je pa pobral neki redar, ki je bil to opazil.

Značilno je, da je bil Penko že izgnan iz Trsta, a mu je bila policija dovolila 6 mesečno bivanje v Trstu. Kakor se vidi je to resnično nepoboljšljiv tat.

Najnovejša

telefonska in brzojavna poročila.

Pretep v ogrskem državnem zboru.

Dunaj, 21. marca. Na Dunaju so naredili dogodki v ogrskem državnem zboru velik utis. Cesar je pustil po svojem pomočniku vprašati dvakrat telefonično v Budimpešto, kako je s Khuenom. Dobil je odgovor, da rane niso nevarne, ali vendar potrebuje Khuen najmanj osem dni, da okreva.

Budimpešta, 21. marca. Vsi poslanci, ki so se udeležili napada, na ministrskega predsednika Khuena, se izroče sodišču, ker so s svojim nastopom pogazili imuniteto in dostojanstvo poslance!

Budimpešta, 21. marca. Poslanke stranke neodvisnosti je sprejela pred parlamentom velikanska množica ljudi in jih navdušeno pozdravljala.

Demisija italijanskega kabineta.

Rim, 21. marca. Danes je podal ministrski predsednik Sarpino oficijelno demisijo celega kabineta; kralj je sicer demisijo sprejel, a si je pridržal odločitev; govori se, da toliko časa ne pade odločitev, dokler ostane v Rimunemški državni kancelar, ker sicer isti ne bi mogel izvršiti svoje politične misije.

Rim, 21. marca. Danes ob 1 uri 30 minut je semkaj prispel nemški državni kancelar Bethmann-Hollweg, na kolodvoru ga je pričakoval tajnik nemškega poslanstva in se je z njim odpeljal v nemško poslaništvo.

Ferdinand v Carigradu.

Carigrad, 21. marca. Semkaj je dospelo več bolgarskih policijskih agentov, ki imajo nalog čuvati bolgarskega kralja povodom njegovega obiska v Carigradu.

Carigrad, 21. marca. Tukajšnje časopisje registrira obisk kraljeve dvojice prav hladno ter mu ne pripisuje nobene politične važnosti!

Solun, 21. marca. Med bolgarskim prebivalstvom vlada velikanska nevolja radi obiska kralja Ferdinanda. V času, ko bi se moral ves bolgarski narod zediniti ter se dvigniti proti Turčiji, potuje kralj vseh Bolgarov klanjat se sultanu, kar znači veliko ponižanje za Bolgare v kraljevini, ter se s tem kompromitirajo tudi težnje Bolgarov, ki so turški podaniki! Govori se, da je odpotovalo v Carigrad več tukajšnjih komitašev, ki hočejo organizirati med bolgarskim prebivalstvom v Carigradu velike demonstracije proti Ferdinandu.

Avstrijsko-ruski sporazum.

Petrograd, 21. marca. „Novoje Vremja“ javlja, da nima dogovor med Izvoljskim in avstrijskim poslanikom Berchtbedom nikakega drugega pomena, nego tega, da se izpostavijo diplomatski odnošaji med obema vladama, ki so bili pretrgani v času aneksije Bosne in Hercegovine. V celoti pa tem dogovorom ni pripisovati nobene važnosti, ker taki dogovori se večkrat sklepajo, a ostanejo navadno le na papirju.

Dunaj, 21. marca. Nemški listi precej hladno registrirajo dogovore med avstrijsko in rusko vladou! Vsi poudarjajo, da se je avstrijska vlada preveč ponižala, ko je tako lazila za prijateljstvom Rusije, kar ji ni bilo potrebno, ker bi s tem lahko zai-grala simpatije, ki jih uživa v Nemčiji.

Dementi o obiskih sultana.

Carigrad, 21. marca. Oficijelno se dementirajo vesti, da namerava turški sultan v najkrajšem času obiskati Sofijo in Belgrad.

Hipotekarna banka v Črni gori.

Cetinje, 21. marca. Črnogorska vlada je sklenila, da osnuje po vzgledu srbske hipotekarne banke (uprava fondova) samostojno črnogorsko hipotekarno banko. V ta namen je odšel soravnatelj srbske banke na Cetinje, da vodi vse predprave, ki se tičejo osnutkov in izpeljave.

Novi predsednik „Češke besede“.

Dunaj, 21. marca. Mesto grofa Harracha je izvoljen predsednikom dunajske „Češke besede“ doktor Cerný.

Morillec egipčanskega ministrskega predsednika.

Kairo, 21. marca. Proti atentatorju ministrskega predsednika Vardaniya se prične sodna obravnava 5. aprila. Žnjimi je soobtoženih osem oseb in sicer 5 dijakov visokošolcev, dva delavca in en učenec policijske šole.

Sveta vojska.

Pariz, 21. marca. V Maroku je proglašena proti Francozom sveta vojska. Francija pošilja vedno nove čete tja; posamezni spopadi so na dnevnem redu.

Spominjajte se družbe
sv. Cirila in Metoda!

Mali oglasi.

Beseda 5 vin. — Za one, ki iščejo službe 4 vin.
Najmanjši znesek 50 vin.

Stanovanje, obstoječe iz 2 do 3 sob s pritlikinami in če mogoče z vrtom, se išče za majnikov termin. — Ponudbe na upravnishvo „Jutra“.

Prodajam najnovejše spomladanske obleke za gospode od K 8— naprej, za dečke od K 4— naprej.

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

Več tisoč lepih vrbovih sadik, eventualno tudi protja za pletarstvo se ceno proda. Ogleda in izve se pri Milanu Žnideršiču, Matenjavas-Prestranek.

Istotam se proda lep črn dresiran pes „Pudel“.

Več tisoč dveletnih smrekovih sadik na Grosupeljskem polju, se po ugodni ceni takoj proda. Poizve se pri H. Ločniškarju v Ljubljani, Dunajska cesta 18.

Dober brivski pomočnik se sprejme. Ponudbe upravi „Jutra“.

Gospodična išče Slovenko učiteljico za glasovir. Ponudbe na upravo „Jutra“.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da je prevzel po pokojnem g. Mihael Fin žgarju kamnoseško delavnico pri novem pokopališču v Ljubljani z vso zalogo nagrobnih spomenikov, katere razprodaja sedaj po najnižjih cenah, ter se slavnemu občinstvu za obilno naročbo najtopleje priporoča.

Franc Kunovar, kamnoseški mojster.

KORESPONDENCA.

Mlada gospodična bi hotela voditi zabavno korespondenco z mladim inteligentnim gospodom. — Pisati pod šifro „Irena“ poste restante, Trbovlje.

„Chantecler“ išče fazanko. — On je mlad dečko, gospodične iz boljših rodov in nad 20 let, imajo prednost. Pismo in fotografijo prosim poslati upravi „Jutra“. Slika se vrača. Korespondira se pod šifro „Chantecler“ hrvaško, nemško, italijansko, madžarsko in francosko.

„Leopardi Trst“. Do danes še nič odgovora. Prosim ogasite se, da vem kaj je. Šifra je ista. Pozdrav!

Ljubo v R. V sredo nasvidenje. Pismo sledi. Vladi.

Cvetlični salon
ANTON BAJEC
Ljubljana
Pod trančo šte. 2
poleg čevljarskega mostu

izdeluje šopke, vence in trakove. Velika zaloga nagrobnih vencev. Zunanja naročila se izvrše točno.
Cene zmerne.

Ceniki zastonj in poštne prosti.

POZOR!

Kdor želi imeti dobro uro, naj zahteva z znamko „UNION“ ker te ure so najbolj trpežne in natančne, dobe se pri **FR. ČUDNU** urar in trgovcu, Ljubljana Delničar in zastopnik švicarskih tovarn „Union“ v Biel in Genovi. Uhani, prstani, briljanti. 8/10-1

Vsi vešči strojepisci se strinjajo s tem, da je **UNDERWOOD** pisalni stroj najhitrejši in najtrpežnejši. Zato največ sijajnih priznanj. Uverite se o tem, ter naložite svoj denar plodono z nakupom **Underwood-a.**

Ivan Perko
Ljubljana
Mestni trg št. 8.

Prodajam dve lepi hiši

v Spod. Šiški.

Poizve se pri g. Antoniji Keršič v Spod. Šiški.

Kri! in okusno pijačo daje le dr. pl. Trnkoczyja sladni čaj pod imenom „SLADIN“! Pije se brez kave, čaja, kakao; z malo mleka in sladkorjem.

Moč! S tem prihranite 50% na denarju pri gospodarstvu. Kdor naroči najmanj 5 zavrtkov po pošti v glavni zalogi lekarne pl. Trnkoczyja v Ljubljani (Kranjsko) dobi za 5 K 50 v franko.

Zdravje! To resno obvestilo potrjujejo mnoga brojna priznalna pisma.

50% prihranka! 1/4 paketa stane 50 v. Zahtevajte ga pri svojem trgovcu! Sladni čaj ni sladna kava, katere hranilna moč se deloma vsled žganja uniči!

Gostilna „Pri panju“

Vegova ulica št. 10

se priporoča za mnogobrojen obisk

lastnik **Leonardo Galante**

ima najboljše pijače; dobiva se izborni „pelinkovac“, goriška, istrska in dalmatinska vina po najnižji ceni.

Zastonj in poštne prosti:

Domača knjižnica

Zeznam izbranih, najboljših del slovenske literature in svetovne literature v dobrih prevodih.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
v Ljubljani.

Priporoča se največja zaloga oblek za gospode in dečke

Solidna postrežba!
Nizke cene!

A. Lukič Vedno najnovejša konfekcija za dame in deklice.

Največja zaloga najfinejših barv in potrebščin

za umetnike, slikarje, kiparje itd., kakor:

===== Düsseldorfske oljnate barve =====
v pušicah za umetnike in študijsko slikanje.

===== Horodamove patentovane akvarelne barve =====
za šolo in v pušicah za študije.

===== Pastelne barve (stogle) =====
pristne francoske in za ljudske šole v škatljicah. 14/87

===== Tempera barve =====
za srednje in strokovne šole, za umetniške in prijatelje umetnosti.

===== Firneži, olja in retuše za slikarstvo =====

===== Slikarsko platno =====

Zahtevajte cenik. z oljnatim in krednim temeljem. Zahtevajte cenik.

Vzorci za sobne slikarje vedno najnovejše na razpolago priporoča

Adolf Hauptmann, prva kranjska tovarna oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja.

Kmetovalci, pozor!

ALOJZI KORSIKA

semenska trgovina v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 5,
naznanjam, da mi je ravnokar došla

velika množina travnega semena v 16 vrstah;

travne mešanice sestavljam sam po navodilu lista „Kmetovalec“. Nadalje tudi krmilna pesa, rdeča in rumena, nemška detelja lucerna, domača štajerska, vsa preizkušena in v plombiranih vrečah, zanesljivo brez predalice. Potem veliko množino čebulčka za posaditi in veliko drugega krmilnega in zelenjadnega semena.

———— Radi velike množine znatno znižane cene! ————

Izveček iz glavnega cenika se na frankirano zahtevanje dobi poštne prosti.

Hiša v Ljubljani

v prometni ulici blizu južnega kolodvora, pripravna za vsako obrt ali trgovino, se prostovoljno proda pod jako ugodnimi pogoji.

Pojasnila daje odvetniška pisarna dr. Ivana Tavčarja, Sodnijska ulica št. 2.

Združeni čevljarji v Ljubljani

Wolfova ulica 14

priporočajo za pomladansko in poletno sezono svojo

bogato zalogo obuval

vseh vrst moških, ženskih in otroških, domačega in tujega izdelka. — Gumi za pete, vrvce, zaponke, čistila itd. vedno v največji izbi.

Specijalisti za nepremočljive lovske in turistovske čevlje.

Izdeluje se tudi po meri v lastni delavnici, ter se sprejemajo tudi popravila. Postrežba točna, cene solidne.

Zunanja naročila proti povzetju. — Zahtevajte cenovnike.

K spomladni in poletni seziji

si dovoljujem moje cenjene odjemalce opozoriti na mojo velikansko zalogo **v konfekciji za dame, gospode, deklice, dečke in otroke**, posebno pa na spodaj omenjene predmete:

Otroške obleke za prati	od K 1.50 naprej
„ „ „ iz blaga	„ „ 4.— „
Obleke za dečke	„ „ 6.— „
„ „ gospode	„ „ 8.— „
Površnike in športne suknje za gospode „ „	12.— „
Pelerine s kapuco	„ „ 6.— „
Klobuke	„ „ 2.— „
Velour klobuki	„ „ 5.80 „

Zaradi prevelike zaloge v damski konfekciji so cene znatno znižane.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatović

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 5.

Delniška glavica:
K 3.000.000.

9/10-1

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica št. 2.

Rezervni fond:
K 400.000.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4½%.